

EU -tietosuoja-asetuksen edellyttämät toimenpiteet kunnissa

Lakiklinikka

Kuntamarkkinat, 14.9.2017
Ida Sulin

Miksi uudistus?

Tietosuojavaltuutettu 5.4.2016:

"Tarvitaan vankka säännöstö, joka varmistaa, että ihmisten oikeus henkilötietojen suojaan - joka tunnustetaan EU:n perusoikeuskirjan 8 artiklassa - pysyy voimassa myös digitaaliaikana. Tämä hyödyttää samalla digitaalisen talouden kehittämistä."

Uusi henkilötietolaki, 25.5.2018

Tietosuoja-asetuksen vaikutukset

- Prosessit
  - » Suunnitteluvelvollisuus korostuu
  - » Rekisterinpitäjän vastuu korostuu
  - » Yhteydenpito ja informointi rekisteröityihin
- Järjestelmät
  - » Tietoteknisiä vaatimuksia, ml. tietoturva
  - » Toiminallisia vaatimuksia
- Hankinnat
  - » Sopimusvaatimukset
  - » Vastuunjako
  - » Rekisterinpitäjän kokonaisvastuu
- Henkilöstö

Henkilötietojen käsittelyn perusperiaatteet (Asetus, 5 art)

- niitä on käsiteltävä lainmukaisesti, asianmukaisesti ja rekisteröidyn kannalta läpinäkyvästi ("lainmukaisuus, kohtuullisuus ja läpinäkyvyys");
- Ne on kerättävä tiettyä, nimenomaista ja laillista tarkoitusta varten, eikä niitä saa käsitellä myöhemmin näiden tarkoitusten kanssa yhteensopimattomalla tavalla ("käyttötarkoitussidonnaisuus");
- henkilötietojen on oltava asianmukaisia ja olennaisia ja rajoitettuja siihen, mikä on tarpeellista suhteessa niihin tarkoituksiin, joita varten niitä käsitellään ("tietojen minimointi");
- henkilötietojen on oltava täsmällisiä ja tarvittaessa päivitettyjä; on toteutettava kaikki mahdolliset kohtuulliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että käsittelyn tarkoituksiin nähden epätarkat ja virheelliset henkilötiedot poistetaan tai oikaistaan viipymättä ("täsmällisyys");
- ne on säilytettävä muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan niin kauan kuin on tarpeen tietojenkäsittelyn tarkoitusten toteuttamista varten ("säilytyksen rajoittaminen");
- niitä on käsiteltävä tavalla, jolla varmistetaan henkilötietojen asianmukainen turvallisuus, mukaan lukien suojaaminen luvattomalta ja lainvastaiselta käsittelyltä sekä vahingossa tapahtuvalta häviämiseltä, tuhoutumiselta tai vahingoittumiselta käyttäen asianmukaisia teknisiä tai organisatorisia toimia ("eheys ja luottamuksellisuus");
- Tietosuoja-asetuksen lisäys: Rekisterinpitäjä vastaa siitä, ja sen on pystyttävä osoittamaan se, että periaatteita on noudatettu ("osoitusvelvollisuus").
  - » Dokumentaatio, suunnittelu, vastuu ja osaaminen

Sopimusvaatimus ja vaikutukset hankintoihin

- Rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän välillä on oltava (kirjallinen) sopimus
  - » Joko erillinen sopimus henkilötietojen käsittelystä tai integroituna muuhun sopimukseen
- Art 28.3: Sopimuksessa tulee määritellä
  - » henkilötietojen käsittelyn kohde, luonne, tarkoitus ja kesto
  - » sekä sopia käsiteltävät henkilötiedot, rekisterinpitäjän oikeudet ja velvollisuudet
- Käytännössä: Sopimus, tietosuojaliite ja prosessikohtaiset ohjeet (asetuksen perusteella)
  - » Toiminnalliset vaatimukset selvillä jo ennen hankintaa

Miten valmistautua?

Rekisterinpitäjän to do –lista

1. Määrää tietosuojaan isäntä (tietosuojavastaava)
2. Analysoi henkilötietovarastosi, ota tietosuoja osaksi suunnittelua ja mallinnusta.
3. Tee riskiarvio, ml. sopimukset ja sanktiot.
4. Laadi toimintaohjeet ja –ohjeet eri tilanteita varten.
5. Huolehdi tietoturvasta, koko elinkaari huomioon.
6. Huolehdi henkilöstön osaamisesta.
7. Valvo henkilötietojen käyttöä (lokitiedot ja tehtävät).
8. Toimi ennakoivasti.
9. Rakenna luottamus huolehtimalla läpinäkyvyydestä ja avoimuudesta.
10. Seuraa tiedottamista: OM ja TSV (+ Kuntaliitto):

Mitä pitää tietää omista rekistereista?

- Yksikkö / Toimiala
- Kuka vastuussa
- Rekisteri
- Mistä tiedot tulevat
- Millaista tietoa rekisterissä on
- Tietojen käsittelyperuste
- Riskitaso
- Rekisteriseloste
- Tietoturvaseloste
- Kuka käsittelee, ulkopuolisia?

- Arvio:
  - » Liikaa tietoa, liian vähän?
  - » Kuka rekisterinpitäjä
  - » Tekniset puitteet
  - » Elinkaari

Tuki

- <http://vm.fi/juhta-vahti-yhteishankkeiden-materiaalit>
  - » Avoin tietosuojakoulutus asiantuntijoille
- <https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/laki/tietosuoja>
  - » Tietojärjestelmän hankinta ja tietosuoja-asetus
- <http://tietosuoja.vahtiohje.fi/fi/#/front>
  - » Arjen tietosuoja, esim. henkilöstökoulutusta varten